

Az apátságot elmosta az id?

2009 július 28. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot

Végzettségére és foglalkozására nézve is a fotós Kohári Csaba volt a kalauzom Pásztón, aki egy kis tárcanovellával is megajándékozott. Ez az írás – annak címe is – szárnyakat adott. Bevezetésként most ebb?l idézek néhány bekezdést, amely szerint Pásztón majdnem mindent elmosott a nagybet?s Id?. Többek között „elmosta a hajnali kolompszót a fehér falú, roggyant tetej? házacskák közül és a rossz fakapuk reggeli rozsdás nyikorgását a napfényben. Elmosta a paták lomha csattanásait a macskakövön meg a sárban, elmosta a kanász tülkét, a kerít? puli fekete csaholását, meg a szekerek álmos zörgését a tavaszi délel?ttökön.
Az Id? hömpölygött tovább, és elmosta a Bárdos kocsma, a tányéros utcalámpa gyenge fényében cigarettázó alvégi legényeket… Az Id? elmosta Harkabusz László apátot is, a Szent L?rinc-templom sárga falai alól, a F? utca zsidó boltosait, a kerékpárjavítót, m?helyestül, kerékpárostul, a bordélyház virágos erkélyét losonci és gyöngyösi kisasszonyaival együtt, a zongoraszót és a cigarettafüstöt, meg nagyapámat is, aki hajnalonként fejszével a vállán kiballagott, végig a Vadász utcán, ki a Kishegyre, ahol sz?l?je volt néhány gyümölcsfával.
Aztán jött az Id?, és elmosta a szikrázó kék eget, meg a zöld búzát amiben olyan jó volt rohanni szélfútta, hullámzó kék délel?ttökön a hegyek felé.”
Délel?tt volt, amikor én a völgy fel?l érkeztem ide Pásztóra. Tudtam, hogy a ciszterci apátságot elmosta az Id?, de hátha sikerül valamit meglátnom és lefényképeznem a romok mögül. A m?emlék romkertben felállított szobor kapcsán eszembe jutott, hogy a magyarországi apátságok véd?szentje, miként a ciszterci ita világban mindenütt, a Boldogságos Sz?z volt, még akkor is, ha a helynek vagy az átvett monostornak már korábban volt véd?szentje. Így történt Pásztón is, amelynek eredeti patrociniuma Szent Miklós volt. Err?l a bencés rendtörténet röviden és bizonytalanul tudósít. Azt tudjuk, hogy 1138–1190 között volt apátja, és ez valószín?leg bencés lehetett. Azt is tudjuk, hogy Pásztót 1191-ben alapították a pilisi anyamonostorból idejöv? ciszterciek. „Hogy mi okozta a bencések távozását? Talán itt is mutatkozó fegyelmezetlensége, mellyel szemben állott a fegyelmezett s az újság ingerével ható ciszterciek kedveltsége, kikt?l a szigorúbb szerzetesi élet gyümölcsit vártak” – véli a Pannonhalmi rendtörténet. Lékai Lajos ciszterci atya könyvében pedig röviden az olvasható, hogy „a pásztói apátságot 1134-1138 körül két helyen említik, de ezekb?l az adatokból nem lehet kétségtelenül megállapítani, hogy e korai id?ben bencés szerzetesek lakták-e. A legrégibb apátságkatalógusok 1191-t?l tekintik ciszterci apátságnak. Minthogy 1265-ig a király volt a kegyura, kétségtelen, hogy III. Béla adta a ciszterc ieknek”. A XVIII. században épített rezidencia közvetlen közelében, 1965 és 1968 között folytak ásatások, s ekkor feltárták az apátsági templom szentélyének és a konventháznak az alapjait.
Akkor kerültek el? az itt látható falak. Talán nem sokat tévedek, ha azt mondom, hogy a volt apátsági templom apszisában elhelyezett Mária-szobor az újra itt él? ciszterci atyáknak most nyilvánvalóan arról beszél, hogy az Id? nemcsak kegyetlen és szigorú, de néha még ajándékosztó is lehet. Mint Szent Miklós, a volt véd?szent.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló